De Volkstem 29 April 1930 16(212)

PLAN VIR 'N MOOIER PRETORIA

1/2

MNR. MOERDYK SE SKEMA.

KUNSDOKUMENTASIESENTRUM
DOCUMENTATION CENTRE
14-10-1975

Skoonheid en gerief in ag geneem.

NOODSAAK VAN 'N VROEGTYDIGE BEGIN.

Deur argitek G. Moerdyk is ons die plattegrond van die sentrum van die stad getoon, waarvan op hierdie bladsy 'n afbeelding verskyn. Dit toon 'n skema van mnr. Moerdyk ter verbetering van die stadsuitleg van Pretoria, waarby dan ook 'n geskikte plek vir 'n nuwe stadsaal aan die lig kom.

In 'n onderhoud ter toeligting van die plan, het mnr. Moerdyk gesê dat daar voor die Prowinsiale Raad sekere wetgewing kom en wat waarskynlik nog hierdie Sitting behandel sal word, oor dorp-uitleg. Dis een van die verreikendste en nuttigste stukkies wetgewing wat nog deur die Raad oorweeg word. Die hele toekoms van ons stede is daarmee gemoei.

Daar is sekere fundamentele foute gemaak met die uitleg van al ons dorpe. Pretoria is ingedeel volgens die gewone vierkantsplan; nooit is skoonheid of nut oorweeg nie. Die uitbreiding en verkeer wat die afgelope jare meegebring 't, wat alle verwagtings omvergegooi 't, het gemaak dat die uitleg van die stal heeltemal ondoelmatig is. Ons ondervind nognie soseer die ongerief in Pretoria nie, omdat die stad nog klein is, maar dit sal gevoel word wanneer dit met die koms van industrieë uitbrei.

BEGIN VROEGTYDIG.

Wat vandag reggemaak kan word vir duisende, sal oor twintig jaar miskien miljoene kos. In Europa was tot soiets 'n sterk man nodig, soos Napoleon III., wat 'n agterbuurt omgeskep het in die Champs Elysées. In Londen het sir Christopher Wren na die groot brand van 400 jaar gelede 'n plan vir 'n uitleg aan die hand gedoen. Dis nooit verwesenlik nie, want die "shopkeepers"-element was te oorwegend. In die afgelope 400 jaar is die nagedagtenis van daardie mense vervloek. Dis daaraan te wyte dat Londen, hoewel die grootste en in sekere sin die rykste stad van die wereld, wat skoonheid betref ver agter staan by Parys, Berlyn en Wenen. Nou is die toestand so hopeloos, dat 'n plan wat maar 'n onderdeel is, £15 miljoen kos.

Pretoria het die stadium bereik waar iets gedoen moet word. Indien ons Burgemeester sy entoesiasme vir die nuwe stadsaal wou aanwend vir die verbetering van die indeling van die stad, sou dit 'n groot voordeel wees. Hy het gesê dat hy alleen die toekoms van die stad beoog en hier is sy kans om die nageslag 'n ongeëwenaarde diens te bewys.

DIE SKEMA.

Die skema is in hoofsaak om goedkoop die uitleg van Pretoria te verbeter deur aanleg van vier "diagonaallane," nuwe strate wat saam 'n vierkant moet vorm. Hulle moet deur die bestaande blokke getrek word, as volg: een van die Stasieplein in noord-westelike rigting na die Prinsessepark; een van die Prinsessepark in noordoostelike rigting na die Dieretuin, een van die Dieretuin in suidoostelike rigting na die hoek van Kerk- en du Toitstraat; een van die Stasieplein in noordoostelike rigting na die hoek van Schoeman- en du Toitstraat. Mnr. Moerdyk doen aan die hand om as plek vir 'n nuwe stadsaal aan te dui die oostelike punt van die vierkant, d.w.s. die twee blokke tussen Apiesrivier, Kerkstraat, du Toitstraat en Schoemanstraat.

BREE LANE.

Die diagonaallane moet ongeveer 150

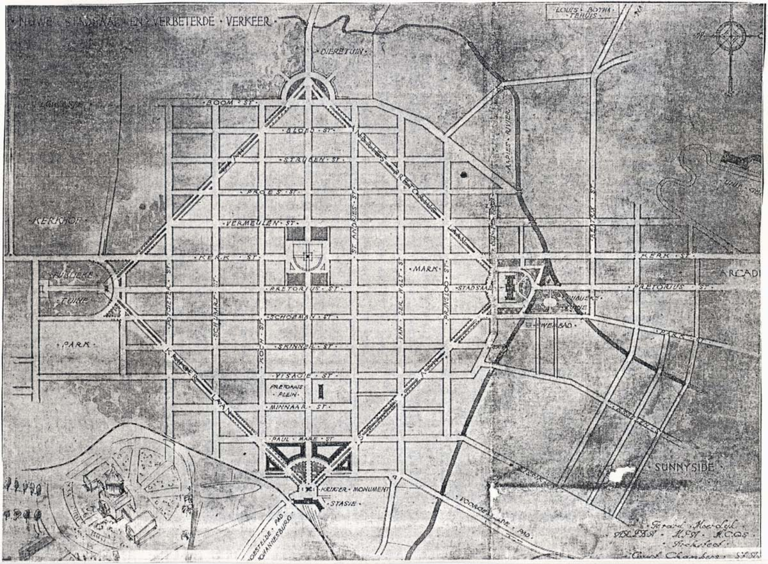

NUWE · STADSAAL · EN · VERBETERDE · VERKEER
LOUIS · BOTHA · TEHUIS
DIERETUIN
BOOM · ST
STRUBEN · ST
PROES · ST
VERMEULEN · ST
KERK · ST
PRETORIUS · ST
SCHOEMAN · ST
SKINNER · ST
VISAGIE · ST
MINNAAR · ST
PAUL · MARE · ST
APIES · RIVIER
ST · ANDRIES · ST
KOCH · ST
SCHUBART · ST
POTGIETER · ST
VAN · DER · WALT · ST
PRINSLOO · ST
KERKHOF
PUBLIEKE
TUINE
PARK
MARK
STADSAAL
SWEMBAD
PRETORIUS
PLEIN
KRUGER · MONUMENT
STASIE
ARCADI
SUNNYSIDE
KERK · ST
PRETORIUS · ST